

Kooskõlastatud
Tartu Emajõe Kooli õppenõukogus 22.12.15 protokoll nr 9 otsus 1
Tartu Emajõe Kooli hoolekogus 14.01.16 protokoll nr 63
Tartu Emajõe Kooli õpilasesinduse 18.01.16 protokoll nr 6 otsus 1

TARTU EMAJÕE KOOLI
ARENGUKAVA
2016 - 2020

Tartu 2015

1. SISSEJUHATUS

Tartu Emajõe Kooli arengukava (edaspidi arengukava) koostamise vajadus tuleneb Eesti Vabariigi üldharidussüsteemi käsitlevatest õigusaktidest (PGS § 67 lg 1), strateegilise planeerimise süsteemsest käsitlusest ning vajadusest tagada Tartu Emajõe Kooli (edaspidi Kooli) jätkusuutlik sihipärane areng. Kooli arengukava koostamisel lähtutakse Eesti elukestva õppe strateegias 2020 püstitatud eesmärkidest ja HEV kontseptsioonist. Kuna Kooli õpilased on nägemispuudega, on oluliseks dokumendiks ka ÜRO Puuetega Inimeste Õiguste Konventsioon ning ÜRO Laste Õiguste Konventsioon.

Arengukavas järgitakse EV üldharidussüsteemi arengukavast tulenevaid arengusuundi nagu juurdepääsetavus, õppe kvaliteetsus, lapse/õpilase keskne lähenemine, sujuvad üleminekud kooliastmete, haridustasemete ja koolitüüpide vahel ning ellu astumisel, elukestev õpe. Erilise tähelepanu all on õpilaste areng, et neist kasvaksid võimalikult iseseisvad elus toimetulevad inimesed. Arengukavas lähtutakse humanistlikest põhiväärtustest, Tunnustades kaasava hariduse ja võrdsete haridusvõimaluste põhimõtet, pööratakse tähelepanu eri- ja tavakoolides õppivatele nägemispuudega lastele vajalike teenuste arendamisele ja kooli toimimisele üleriigilise nägemispuudealase kool-keskusena.

Arengukavas esitatakse Kooli missioon, visioon, hetkeseisundi analüüs; tuuakse välja arengu valdkonnad, nende tugevused ja eesmärgid. Kirjeldatakse arendustegevused, millest tõusevad esile nii eri- kui ka tavakoolis õppivatele nägemispuudega õpilastele vajalike tugiteenuste tagamine. Arengukavas määratletakse põhisuunad järgnevas viieks aastaks; võimalike muudatustega arvestamiseks esitatakse dokumendi lõpuosas arengukava uuendamise kord.

2. MISSIOON

Tartu Emajõe Kooli missiooniks on õpetada ja arendada oma kooli nägemis- ja nägemisliitpuudega õpilasi, et neist kujuneksid haritud, adekvaatse enesehinnanguga, elukestvate õppele orienteeritud ja elus võimalikult iseseisvalt toimetulevad inimesed. Toetada teistes Eesti koolides õppivaid nägemisprobleemidega õpilasi, pakkudes koolitusi, õppenõustamis- ja rehabilitatsiooniteenuseid.

3. VISIOON

Üle-Eestilise nägemispuudealase kompetentsikeskuse ja ainukoolina tagada pimedatele ja vaegnägijatele nende individuaalseid erivajadusi arvestava, elukvaliteeti tõstva hariduse ja rehabilitatsiooni kättesaadavus.

4. KOOLI PÕHIVÄÄRTUSED

Tartu Emajõe Kool õpetab nägemispuudega ja nägemisliitpuudega õpilasi; nõustab lapsevanemaid, pedagooge ja abistavate elukutsete esindajaid; arendab võimetekohast õppekava, õppevara ja tugiteenuseid. Põhiväärtusteks on võrdsete hariduslike võimaluste ja kaasatuse põhimõttest lähtuv nägemispuudega õpilaste hariduslike eripärade igakülgne arvestamine ning toetav ja lugupidav suhtumine õpilastesse ja nende erivajadustesse.

5. KOOLI SEISUNDI ANALÜÜS JA LÄHIAJAL KOOLI MÕJUTAVAD TEGURID

Tartu Emajõe Kool on Eesti ainuke riigi hallatav kool nägemispuudega lastele. Kool on perspektiivseks haridusasutuseks, sest ka kaasava hariduse põhimõtte elluviimisel on vajalik nägemispuudealase eriõppe võimaluse tagamine ja eriõppe arendamine Eestis.

Koolis õpetatakse kolme riikliku õppekava alusel: *Põhikooli riiklik õppekava*, *Gümnaasiumi riikliku õppekava* ja *Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava*. Viimasena märgitud õppekavast on rakenduses lihtsustatud õpe ja toimetulekuõpe.

Kooli arengut mõjutavatest teguritest on üks olulisemaid nägemispuude spetsiifilist õpet vajavate õpilaste arv Eestis. Kooli õpilaste arv vähenes järk-järgult aastatel 2005 – 2008, seejärel stabiliseerus ning nüüdseks on tõusuteel.

Kool pakub koostöös SA Innove ja Rajaleidja keskustega eripedagoogilist, logopeedilist, psühholoogilist ja sotsiaalpedagoogilist õppenõustamisteenust. Kool osutab nägemispuudespetsiifilisi rehabilitatsiooniteenuseid pimedatele ja vaegnägevatele lastele ja täiskasvanutele. Kool valmistab punktkirja ja elektroonilisse formaati kohandatud õpikuid jm õppematerjale tavakoolide pimedatele õpilastele ning koordineerib seda tegevust üle Eesti.

Oluline on kujundada kaasaegne hariduslikke erivajadusi arvestav õpi- ja elukeskkond. Sellest tuleneb kooli laiendamise vajadus. See võimaldaks loobuda rendipindadest ning tagada vajalikud klassi- ja tugiteenuste osutamise ruumid.

Jätakuvalt pööratakse tähelepanu info-kommunikatsioonitehnoloogia rakendamisele nii kooli asjaajamises kui õppetöös. Kool täiustab infotehnoloogilist riist- ja tarkvara. Õppetöös ning lapsevanemate ja tugivõrgustiku liikmetega suhtlemiseks kasutatakse E-kooli. IKT vahendite baasi pidev kaasajastamine ja nende kasutamiseks vajalike oskuste omandamine on oluline ka pimedatele ja vaegnägijatele informatsiooni kättesaadavuse tagamiseks.

Kooli lähiajal mõjutavate tegurite leidmiseks viidi läbi koolitöötajate küsitlus ja SWOT analüüs, mille tulemusi kasutati eesmärkide seadmisel. Selgus, et Kooli peamiseks tugevuseks on hästikvalifitseeritud pedagoogide kaader. Nõrgaks küljeks on õpilaste väga suured individuaalsed erinevused klasside lõikes; samuti suur vajadus investeeringute järele seoses

Kooli laienemise, puudespetsiifiliste (abi)vahendite hankimise ja suurenenud vajadusega personali järele. Kooli pedagoogid väärtustavad erivajadusi arvestavat õpilasekeskset lähenemist; probleemidena nimetatakse õpetamist liitklassides ja raskete käitumisprobleemide esinemist õpilastel; vajalikuks peetakse koolitusi, supervisiooni võimalusi.

6. ARENDUSVALDKONNAD, NENDE EESMÄRGID JA TEGEVUSSUUNAD

6.1. Õppe- ja kasvatusprotsess

6.1.1. Eesmärgid

- 6.1.1.1. Tartu Emajõe Kooli õpilane on õpihimuline, motiveeritud, võimalikult iseseisev ja positiivse ellusuhtumisega.
- 6.1.1.2. Koolis arvestatakse iga õpilase erivajadusega.
- 6.1.1.3. Õpilane on teadlik ja ettevalmistatud karjäärivõimalustele.

6.1.2. Tugevused

- 6.1.2.1. Õppe- ja kasvatusprotsessis arvestatakse õpilaste hariduslike erivajadustega.
- 6.1.2.2. Pimedatele ja sügava vaegnägevusega õpilastele pakutakse nägemispuuet kompenseerivat õpetust.
- 6.1.2.3. Koolis toimub mitmekesine huvitegevus.
- 6.1.2.4. Koolis on välja töötatud hariduslike erivajadustega õpilaste toetamise kord.
- 6.1.2.5. Õpilastele on kättesaadavad kohandatud õppematerjalid.
- 6.1.2.6. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpus kohandatakse eksamitööd vastavalt õpilaste nägemispuudest tulenevatele vajadustele.
- 6.1.2.7. Õpilastele pakutakse karjääriõpet.

6.1.3. Arendustegevused eesmärgi saavutamiseks

- 6.1.3.1. Pedagoogilise personali koolitamine nägemispuude spetsiifika alal.
- 6.1.3.2. Tugimeetmete (individuaalsed õppekavade, psühholoogilise, logopeedilise ja sotsiaalpedagoogilise abi, rehabilitatsiooni teenuste, õppenõustamise jms) kättesaadavuse ja rakendamise tõhustamine.
- 6.1.3.3. Õppeainetevahelise lõimingu süvendamine.
- 6.1.3.4. Karjääriõppe ja -nõustamissüsteemi arendamine.
- 6.1.3.5. Õppematerjalide koostamine ja kohandamine pimedatele ja vaegnägevatele õpilastele.
- 6.1.3.6. Õpilaste tervisliku ja võimetekohaselt iseseisva eluviisi arendamine.
- 6.1.3.7. Lastevanemate tõhusam kaasamine õpilaste arengu toetamisse ja karjääri-nõustamisse/-planeerimisse.

6.2. Koostöö huvigruppidega

6.2.1. Eesmärgid

- 6.2.1.1. Tõhus koostöö õpilaste vanemate, kutseõppeasutuste, kõrgkoolide, pimedate ja vaegnägijatega tegelevate asutuste ja organisatsioonidega.
- 6.2.1.2. Õppenõustamisteenused Eesti nägemispuudega lastele ja noortele on kvaliteetsed ja kättesaadavad teenuse vajajatele.
- 6.2.1.3. Rehabilitatsiooniteenused Eesti nägemispuudega lastele ja täiskasvanutele on kvaliteetsed ja kättesaadavad teenuse vajajatele.
- 6.2.1.4. Kogukond on teadlik Tartu Emajõe Kooli eripärast, nägemisprobleemidega kaasnevatest erivajadustest ja toetamise võimalustest.

6.2.2. Tugevused

- 6.2.2.1. Kool korraldab üks kord õppeaastas lastevanemate koosoleku ning õpilastele toimuvad arenguveestlused vähemalt kord aastas.
- 6.2.2.2. Kool teeb vajadusel koostööd õpilase elukohajärgse kohaliku omavalitsusega.
- 6.2.2.3. Koolis kasutatakse E-kooli, lastevanemate listi.
- 6.2.2.4. Kool pakub koostöös Tartu Kutsehariduskeskusega *Põhikooli lihtsustatud riiklikul õppekaval* õppivatele õpilastele lisa-aasta õppimise võimalust.
- 6.2.2.5. Koolil on suhtlussidemed väljaspool Eestit toimivate nägemispuudega inimestele mõeldud asutuste ja organisatsioonidega.
- 6.2.2.6. Õpetajad ja tugispetsialistid jagavad oma kogemusi ja teadmisi Tartu Ülikooli tudengitega.
- 6.2.2.7. Kool koordineerib ja valmistab punktkirjaõpikuid pimedate õpilaste jaoks üle Eesti. Koostööpartneriteks on Eesti Pimedate Raamatukogu, kirjastused, Heleni kool ja teised koolid.
- 6.2.2.8. Kool on partneriks SA Innove ja Rajaleidja keskustele õppenõustamisteenuse tagamisel.
- 6.2.2.9. Kool pakub nägemispuudespetsiifilisi rehabilitatsiooniteenuseid lepingulistel alustel Sotsiaalkindlustusametiga.

6.2.3. Arendustegevused eesmärgi saavutamiseks

- 6.2.3.1. Lastevanemate mõjusam kaasamine Kooli tegemistesse ja maine kujundamisse.
- 6.2.3.2. Kõrgkoolide ja kutseõppeasutuste õppuritele praktika võimaluste loomine.
- 6.2.3.3. Koostöö arendamine Tartu Ülikooliga nägemispuudealaste meetodikate väljatöötamiseks.
- 6.2.3.4. Koostöö tõhustamine Eesti teiste ja rahvusvaheliste (ICVI, EBU) nägemispuudega inimeste asutustega ja organisatsioonidega.
- 6.2.3.5. Kogukonna teadlikkuse tõstmine nägemispuudest.
- 6.2.3.6. Nägemispuudega õpilaste erivajadusi käsitlevate koolituste korraldamine huvirühmadele.

6.3. Personalijuhtimine

6.3.1. Eesmärgid

- 6.3.1.1. Koolis on kompetentne ja professionaalne personal, kes tagab kvaliteetse õppe- ja kasvatustegevuse, vajaliku rehabilitatsiooni ja edendab õpilaste ühiskonda kaasatust.
- 6.3.1.2. Kooli töötajaskond on püsiv, motiveeritud, orienteeritud kooli arengule ja meeskonnatööle.

6.3.2. Tugevused

- 6.3.2.1. Koolis on kvalifitseeritud personal.
- 6.3.2.2. Töötajatel on nägemispuudespetsiifilised teadmised ja oskused.

6.3.3. Arendustegevused eesmärgi saavutamiseks

- 6.3.3.1. Töötajate koolitamine lähtuvalt nägemispuude spetsiifikast.
- 6.3.3.2. Pimedatele ja vaegnägijatele mõeldud IKT vahendite ja võimaluste laialdasem kasutamine.
- 6.3.3.3. Töötajate teadmiste ja oskuste süvendamine punktkirjast.
- 6.3.3.4. Töötajate motivatsioonisüsteemi arendamine ja rakendamine.
- 6.3.3.5. Uutele töötajatele mentorsüsteemi rakendamine.
- 6.3.3.6. Töötajate innustamine oma tööd analüüsima.
- 6.3.3.7. Töötajate tagasiside küsitlused olukorra monitoorimiseks ja parendamiseks.

6.4. Ressursside juhtimine

6.4.1. Eesmärgid

- 6.4.1.1. Koolis on kaasaegne ja hästi toimiv kohandatud õppe- ja kasvukeskkond.

6.4.2. Tugevused

- 6.4.2.1. Osaliselt kohandatud kooli ja õpilaskodu keskkond.
- 6.4.2.2. Koolil on olulised nägemispuudespetsiifilised abivahendid ja meeltearendustuba.
- 6.4.2.3. Koolil on renoveeritud õpilaskodu hoone.
- 6.4.2.4. Koolis on loodud võimalused IKT-vahendite kasutamiseks: igas klassis on arvuti, koolil on kaheksakohaline arvutiklass.

6.4.3. Arendustegevused eesmärkide saavutamiseks

- 6.4.3.1. Kooli ja õpilaskodu keskkonna täielik kohandamine nägemis- ja nägemisliitpuudega õpilastele.
- 6.4.3.2. IKT-vahendite ja –võimaluste ning abivahendite ja õppematerjali kaasajastamine.

6.5. Eestvedamine ja juhtimine

6.5.1. Eesmärgid

- 6.5.1.1. Organisatsiooni arengut tagav jätkusuutlik juhtimine.
- 6.5.1.2. Koolis toimib sisehindamissüsteem.
- 6.5.1.3. Koolitöötajad on kaasatud organisatsiooni arengusse ja juhtimisse.

6.5.2. Tugevused

- 6.5.2.1. Juhtkond lähtub meeskonnatöö põhimõtetest, on koostöövõimeline, innovatiivne, kooli arengule suunatud ja kättesaadav.
- 6.5.2.2. Töötajaid kaasatakse koolielu korraldamisse ja otsustusprotsessidesse.

6.5.3. Arendustegevused eesmärkide saavutamiseks

- 6.5.3.1. Töötajatevahelise koostöö süvendamine.
- 6.5.3.2. Erinevate huvirühmade ja meeskondade kaasamine tegevuskavade koostamisel ja juhtimisel.
- 6.5.3.3. Sisehindamissüsteemi rakendamine.

7. ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD

Arengukava vaadatakse üle vähemalt kord aastas. Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ja/või ekspertidega koolist või väljaspool kooli. Arengukava kinnitab Haridus- ja Teadusministeeriumi seaduslik esindaja. Arengukava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.